YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-378/03,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 9.9.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Wilms ja C. Giolito, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Belgian kuningaskunta, asiamiehinään E. Dominkovits ja A. Goldman, avustajanaan avocat B. van de Walle de Ghelcke,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari), M. Ilešič ja E. Levits,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.5.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.1.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 (EYVL L 130, s. 1), jolla on kumottu ja korvattu 31.5.2000 lukien samaa asiaa koskeva, yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL

L 155, s. 1), 6, 10 ja 11 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska maksuvelvolliselta saatuja maksueriä vastaavat omat varat on maksettu viivästyneinä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisöjen omia varoja koskeva järjestelmä

2 Asetuksen N:o 1552/89 I osastossa, jonka otsikko on "Yleiset säännökset", olevassa 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä asetusta sovellettaessa katsotaan, että päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin omiin varoihin kuuluva maksu on todettu, kun jäsenvaltion toimivaltainen yksikkö on toimittanut maksuvelvolliselle tiedon hänen maksettavakseen kuuluvasta määrästä. Tiedonanto tehdään, kun velallinen tunnetaan ja kun toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat kaikkia asiaa koskevia yhteisön säännöksiä ja määräyksiä noudattaen laskea maksun määrän."

3 Tätä säännöstä on muutettu 14.7.1996 lähtien 8.7.1996 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EY) N:o 1355/96 (EYVL L 175, s. 3), jonka sisältö on otettu asetuksen N:o 1150/2000 2 artiklaan, jossa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä asetusta sovellettaessa yhteisöille kuuluvaa maksua päätöksen 94/728/EY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista omista varoista

pidetään todettuna, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset maksun määrän merkitsemisestä kirjanpitoon ja sen tiedoksiannosta maksuvelvolliselle on täytetty.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toteamisen päivämäärä on tullilainsäädännössä säädetyn kirjanpitoon merkitsemisen päivämäärä.

– –"

4 Asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan, joka kuuluu "Omien varojen tilinpidoksi" otsikoituun II osastoon, 1 kohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa (joista on tullut asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 1 kohta ja 3 kohdan a ja b alakohta) säädetään seuraavaa:

"1. Omia varoja koskeva kirjanpito hoidetaan kunkin jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai kunkin jäsenvaltion nimeämässä laitoksessa ja se jaotellaan varojen luonteen mukaisesti.

2. a) Maksut, jotka on todettu 2 artiklan mukaisesti, otetaan [yleisesti A-kirjanpidoksi kutsuttuun] kirjanpitoon viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jollei tämän kohdan b alakohdasta muuta johdu.

b) Maksut, jotka on todettu ja joita ei ole otettu a alakohdassa tarkoitettuun kirjanpitoon, koska niitä ei ole vielä peritty ja minkäänlaista vakuutta ei ole toimitettu, otetaan erilliseen [yleisesti B-kirjanpidoksi kutsuttuun] kirjanpitoon a alakohdassa säädetyssä määräajassa. Jäsenvaltiot voivat menetellä samalla tavoin, kun todetuista, takuiden kattamista maksuista syntyy erimielisyyttä ja niihin saattaa riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja."

5 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 9 artiklassa, joka kuuluu III osastoon, jonka otsikko on "Omien varojen käyttöön asettaminen", säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.

Tämän tilin pitäminen on maksutonta.

Komissio muuntaa kirjatut summat ja ottaa ne kirjanpitoonsa – –."

6 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdassa, joka kuuluu samaan III osastoon, säädetään seuraavaa:

"Sen jälkeen, kun päätöksen [88/376 ja vastaavasti päätöksen 94/728] 2 artiklan 1 kohdan a ja b kohdassa tarkoitetuista omista varoista on vähennetty kymmenen

prosenttia perimiskuluihin [näiden päätösten] 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ne tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on tämän asetuksen 2 artiklan mukaisesti todettu, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

Ne maksut, jotka on otettu [B-]kirjanpitoon [6 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja vastaavasti 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan] mukaisesti, on kuitenkin tuloutettava viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on peritty, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä."

7 Asetusten N:o 1552/89 ja N:o 1150/2000 11 artiklassa, joka sekin kuuluu III osastoon, säädetään seuraavaa:

"Asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten viivästyksistä korkoa, jonka korkokanta on kyseisen jäsenvaltion rahamarkkinoilla eräpäivänä lyhyen aikavälin rahoitukseen sovellettava korkokanta kahdella pisteellä korotettuna. Korkokantaan lisätään 0,25 pistettä kutakin viivästyskuukautta kohden. Korotettua korkokantaa sovelletaan koko viivästyksen ajalta."

Kansallinen lainsäädäntö

8 Loi générale sur les douanes et accisesin (tulleista ja valmisteveroista annettu yleinen laki) (Moniteur belge 21.9.1977), joka on annettu 18.7.1977 ja vahvistettu 6.7.1978 annetulla lailla (Moniteur belge 12.8.1978), 263 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Viranomaiset voivat tehdä sakkojen maksamista, takavarikkoa sekä tehtaiden tai työpajojen sulkemista koskevilta osin myönnytyksiä, kun kyse on tämän lain

rikkomisesta ja valmisteveron kantamisesta annettujen erityislakien rikkomisesta tai ne voivat antaa luvan tällaisten myönnytysten tekemiseen aina silloin kun asiaan liittyy lieventäviä asianhaaroja ja kun kohtuullisesti voidaan katsoa, että rikkominen on johtunut pikemminkin huolimattomuudesta tai erehdyksestä kuin petollisesta tarkoituksesta."

9 Kyseisen lain 264 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Myönnytyksen tekeminen on kiellettyä, jos rikkomista on pidettävä sellaisena, että siitä voidaan esittää riittävä näyttö tuomioistuimessa, ja jos petollisesta tarkoituksesta ei ole epäilystä."

10 Saman lain 281 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Kaikki rikkomiset, petokset tai rikokset, joista on tulleja ja valmisteveroja koskevissa laeissa säädetty rangaistuksia, on saatettava ensimmäisen asteen rikostuomioistuimen tai, muutoksenhaun ollessa kyseessä, tuomiopiirin muutoksenhakutuomioistuimen käsiteltäviksi, jotta nämä tutkisivat ja ratkaisisivat ne rikosprosessilain mukaisesti.

2. Viranomaisten tai niiden nimissä toimivien asiamiesten on pantava vireille ja ajettava kyseisissä tuomioistuimissa, jotka ratkaisevat nämä asiat kuitenkin vasta virallista syyttäjää kuultuaan, edellä mainituista vaateista niitä, joilla pyritään sakkojen tai takavarikon määräämiseen taikka tehtaiden tai työpajojen sulkemiseen. Vähintään johtajan asemassa olevan tulli- ja valmisteverohallinnon virkamiehen

tekemästä kirjallisesta pyynnöstä virallinen syyttäjä voi kuitenkin pyytää tutkintatuomaria suorittamaan tutkinnan, syytteen ajamisen jäädessä muilta osin viranomaisille."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

11 Belgiassa 19.–23.11.1996 tehtyyn perinteisten omien varojen tarkastukseen liittyvästä, 29.9.1997 päivätystä komission kertomuksesta nro 96-0-1 ilmenee, että Belgian viranomaiset esittivät 10.5.1994 rangaistusvaatimuksen erästä sellaista yritystä kohtaan, joka toi maahan Bangladeshistä peräisin olevia tekstiilituotteita pätemättömillä alkuperätodistuksilla. Belgian tulliviranomaiset kirjasivat asiaan liittyvistä tulleista 2 011 294 Belgian frangin (BEF) suuruisen määrän B-kirjanpitoon vuoden 1993 toisena neljänneksenä sen jälkeen, kun ne olivat saman vuoden ensimmäisenä neljänneksenä ilmoittaneet petollisen menettelyn komissiolle.

12 Selvittääkseen tämän asian sitä oikeuteen saattamatta Belgian viranomaiset myönsivät 31.8.1993 maksuvelvolliselle maksuhelpotuksia jakamalla sen velan 100 000 BEF:n suuruisiin kuukausieriin. Tällä maksusopimuksella katettu velka oli kokonaismäärältään 2 223 710 BEF, ja siihen sisältyivät edellä mainitut tullit. Maksusopimuksessa oli purkava ehto, jonka nojalla oikeus syytteen nostamiseen säilyi, joten tulliviranomaiset voivat tehdä rikosilmoituksen, jos tullilainsäädännön rikkoja ei täyttänyt velvollisuuksiaan. Tuossa sopimuksessa määrättiin myös, että maksuvelvollisen jo maksamat määrät pysyisivät tullihallintoon "talletettuina" sen varalta, ettei asianomainen enää noudattaisi maksuvelvollisuuttaan ja että toimi-

valtaiset viranomaiset nostaisivat velkomuskanteen kyseistä maksuvelvollista vastaan.

13 Sovittujen kuukausierien maksaminen keskeytyi elokuun 1997 lopussa, kun 1 818 710 BEF:n suuruinen määrä oli jo maksettu. Belgian viranomaiset saattoivat asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen täytäntöönpanoperusteen maahantuojayhtiötä vastaan. Se tuomittiin 30.9.1998 annetulla tuomiolla maksamaan velan jäljellä oleva määrä kuukausierissä, joista ensimmäinen, joista maksettiin 22.10.1998. Edellä mainittu 1 818 710 BEF:n suuruinen määrä kirjattiin A-kirjanpitoon 22.1.1998.

14 Komissio muistutti 12.5.1999 päivätyllä kirjeellä Belgian hallitusta siitä, että jos tullivelka maksetaan erissä, kaikki perityt määrät on tuloutettava A-kirjanpitoon niiden perintähetkellä ja asetettava komission käytettäviksi asetuksen N:o 1552/89 10 artiklan 1 kohdassa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Näin ollen komissio kehotti 18.11.1999 päivätyllä kirjeellä Belgian viranomaisia maksamaan viivästyskorkoina 959 144 BEF:n suuruisen määrän.

15 Sen jälkeen kun Belgian viranomaiset olivat 15.3.2000 ja 12.2.2001 päivätyillä kirjeillä kiistäneet komission esittämän näkemyksen, komissio osoitti 18.7.2001 Belgian kuningaskunnalle virallisen huomautuksen. Koska viimeksi mainittu pysyi kannassaan kyseiseen kirjeeseen antamassaan vastauksessa, komissio antoi 11.4.2002 perustellun lausunnon. Tätä jäsenvaltiota kehotettiin toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta.

16 Sen jälkeen kun Belgian viranomaiset olivat saaneet kahden kuukauden lisäajan perusteltuun lausuntoon vastaamiseksi, ne ilmoittivat 16.9.2002 päivätyssä vastauksessaan, että ne pitäytyivät aikaisemmin esittämässään kannassa.

17 Komissio päätti tässä tilanteessa nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

18 Belgian kuningaskunnan mukaan komissio ei voi tässä oikeudenkäynnissä vedota kanneperusteisiin, jotka perustuvat asetuksen N:o 1150/2000 sellaisten säännösten rikkomiseen, jotka perustuvat itse asetukseen N:o 1552/89, sellaisena kuin se on muutettuna 14.7.1996 lähtien sovelletulla asetuksella N:o 1355/96. Tällaisten kanneperusteiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, koska ne eivät perustu asetuksen N:o 1552/89 alkuperäisen version säännöksiin, joita sovellettiin nyt esillä olevassa asiassa kyseessä oleviin tosiseikkoihin, koska kyseisiä alkuperätodistuksia koskevat maksukehotukset oli annettu ennen 14.7.1996.

19 Komissio huomauttaa, että asetuksella N:o 1150/2000 vain kodifioidaan asetus N:o 1552/89 ja sen muuttamisesta sittemmin annetut asetukset. Asetuksella N:o 1150/2000 ei ole tehty mitään muutoksia tässä oikeudenkäynnissä esille tuotuihin säännöksiin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

20 Oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan mukaisesti nostetun kanteen ollessa kyseessä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on arvioitava sellaisen yhteisön lainsäädännön perusteella, joka oli voimassa komission kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon noudattamista varten asettaman määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-61/94, komissio v. Saksa, tuomio 10.9.1996, Kok. 1996, s. I-3989, 42 kohta ja asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999, Kok. 1999, s. I-7773, 32 kohta).

21 Vaikka kannekirjelmässä ei lähtökohtaisesti voida vaatia jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista laajemmin kuin perustellun lausunnon lausunto-osassa ja virallisessa huomautuksessa, on kuitenkin niin, että komissiolla on oikeus vaatia sellaisten jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamista, jotka perustuvat yhteisön toimen alkuperäiseen mutta myöhemmin muutettuun tai kumottuun versioon, jos kyseisen version mukaiset velvoitteet on sisällytetty myös uusiin säännöksiin tai määräyksiin. Kanteen kohdetta ei sen sijaan pidä laajentaa sellaisiin uusista säännöksistä tai määräyksistä johtuviin velvoitteisiin, joita vastaavia velvoitteita ei ole kyseisen toimen alkuperäisessä versiossa, sillä muutoin rikotaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn sääntöjenmukaisuutta koskevia olennaisia menettelymääräyksiä (ks. vastaavasti asia C-363/00, komissio v. Italia, tuomio 12.6.2003, Kok. 2003, s. I-5767, 22 kohta).

22 On kiistatonta, että asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdasta, 9 artiklan 1 kohdasta, 10 artiklan 1 kohdasta ja 11 artiklasta johtuvat velvoitteet olivat jo sovellettavissa asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan, 9 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan nojalla (ks. 9 artiklan 1 kohdasta ja 11 artiklasta em. asia komissio v. Italia, tuomio 12.6.2003, 23 kohta).

23 Näin ollen komission vaatimus, jossa se vaatii toteamaan, ettei Belgian kuningaskunta ole noudattanut asetuksen N:o 1150/2000 6, 10 ja 11 artiklan mukaisia velvoitteitaan, voidaan ottaa tutkittavaksi.

Pääasia

Asianosaisten lausumat

24 Komissio väittää, että asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohdalla sallitaan se, että todetut maksut, joita ei vielä ole peritty, tuloutetaan B-kirjanpitoon, jos vakuutta ei ole annettu. Sama koskee niitä todettuja maksuja, joista on annettu vakuus, sillä näistä maksuista voi syntyä erimielisyyttä, joka voi aiheuttaa niiden arvon muuttamisen.

25 Komissio huomauttaa, että sellaisessa maksusopimuksessa, jolla pyritään päättämään erimielisyydet tai estämään erimielisyyksien syntyminen, sovittujen kuukausimaksujen maksamatta jättämistä ei voida pitää edellä mainitussa 6 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna erimielisyytenä, sillä viimeksi mainitusta on ilmoitettava kirjallisesti. Maksaminen on lisäksi yksi velvollisuuden lakkaamisen muodoista, ja maksusopimuksen nojalla kuukausierän maksava maksuvelvollinen ei aio antaa vakuutta vaan yrittää vain pienentää velkansa määrää.

26 Näin ollen asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 3 kohdan b alakohtaa ei voida komission mukaan missään nimessä soveltaa edes analogisesti silloin, kun maksuvelvollisen sellaisen maksusopimuksen perusteella suorittama osamaksu, jolla erissä maksaminen sallitaan, vastaanotetaan. Tällaiset määrät, kansallisten viranomaisten määräämiä mahdollisia sakkoja vastaavaa osaa lukuun ottamatta, on komission mukaan siirrettävä B-kirjanpidosta A-kirjanpitoon sitä mukaa kuin

maksuvelvollinen maksaa kunkin erän, eikä, kuten Belgian hallitus väittää, tullivelan koko määrän vastaanottamisen jälkeen. Muussa tapauksessa on maksettava asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaiset viivästyskorot, eikä viivästymisen syitä ole tarpeen tutkia. Belgian viranomaisten nykyisestä käytännöstä seuraa, että edellä mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan a alakohta, jonka tavoitteena on yhteisöjen omia varoja koskevan järjestelmän asianmukaisen toiminnan varmistaminen, menettää tehokkaan vaikutuksensa.

27 Sitäkään tavoitetta, jonka vuoksi B-kirjanpitoa koskeva järjestelmä on otettu käyttöön ja jonka tarkoituksena on mahdollistaa se, että komissio voi paremmin seurata jäsenvaltioiden toimintaa, kun ne perivät omia varoja, ei komission mukaan saavuteta, jos jokaisella jäsenvaltiolla olisi kansallisessa oikeudessaan vapaus päättää, millä hetkellä määrää on pidettävä kyseisessä asetuksessa tarkoitetuin tavoin "perittynä".

28 Komission mukaan Belgian oikeudessa tehty ero käsitteiden "talletus" ja "perintä" välillä ei millään tavoin vaikuta yhteisön oikeuden perusteella tapahtuvaan omien varojen maksamiseen liittyviin velvollisuuksiin. Maksusopimuksen nimenomainen tavoite on riidan välttäminen tai sen lopullinen päättäminen. Kun maksuvelvollinen maksaa erääntyneet määrät, se menettelee näin ehdoitta ja juuri sen vuoksi, ettei se kiistä tullivelkaa. Näitä maksuja on siis pidettävä asetuksen N:o 1150/2000 edellä mainitussa 10 artiklassa tarkoitetuin tavoin perittyinä, vaikka maksusopimusta ei sittemmin täysin täytettäisi ja vaikka syyte nostettaisiin Belgian oikeuden mukaisesti. Yhteisön oikeutta on sovellettava tehokkaasti ja yhdenmukaisesti, jotta yhteisöjen omat varat asetettaisiin nopeasti käytettäviksi.

29 Belgian kuningaskunta toteaa, että B-kirjanpidosta on säädetty, jotta jäsenvaltiot voisivat toistaiseksi lykätä todettujen maksujen käyttöön asettamista siihen saakka, kunnes ne tosiasiallisesti peritään. Riidanalaiset tullimaksut oli otettu B-kirjanpitoon, koska vakuutta ei ollut annettu ja koska tullimaksuja ei ollut peritty. Belgian hallitus huomauttaa, ettei komissio ole riitauttanut sitä, että kyseiset määrät otettiin alun perin huomioon B-kirjanpidossa, ja väittää, että komissio on väärässä katsoessaan, että Belgian valtion olisi tämän jälkeen pitänyt siirtää A-kirjanpitoon kuukausierissä maksetut osamaksut, jotka oli talletettu kansallisiin viranomaisiin, ja että sen olisi pitänyt asettaa ne komission käyttöön.

30 Belgian hallituksen mukaan yhteisön lainsäädännössä ei ole yhtään säännöstä, joka koskisi B- ja A-kirjanpidon välistä siirtoa, joten osamaksut voidaan ottaa huomioon vasta sen jälkeen, kun maksusopimus on kokonaisuudessaan täytetty, tai pakkotäytäntöönpanon jälkeen.

31 Yhteisön lainsäädännössä tarkoitetulla käsitteellä "perintä" pitäisi Belgian hallituksen mukaan maksusopimusten yhteydessä tarkoittaa maksua, josta seuraa tosiasiallisesti ehdoton omistusoikeuden siirtyminen, mikä selittyy sillä, että omina varoina maksetut määrät ovat Euroopan yhteisöjen talousarvion käytettävissä oleva osa. Tästä seuraa, että tulliviranomaisiin maksuvelvollisen lukuun "talletetut" maksut pitää ottaa B-kirjanpitoon.

32 Kun kyse on maksusopimuksista, joilla – kuten tässä tapauksessa – on myönnetty maksuaikaa, omistusoikeus siirtyy Belgian hallituksen mukaan joko silloin, kun tullivelka on kokonaisuudessaan maksettu ja syytteen nostamisoikeus lakkaa, tai silloin, kun maksujen lakkaamisen vuoksi asiaa käsittelevä tuomioistuin toteaa tullivelan ja myöntää talletetut määrät Belgian valtiolle. Omistusoikeuden siirtyminen Belgian valtiolle ja näin ollen asetuksen N:o 1552/89 6 artiklassa tarkoitettu tosiasiallinen perintä tapahtuvat vain tässä tapauksessa.

33 Teoriaa, jonka mukaan talletetut määrät ovat lopullisia eivätkä väliaikaisia maksuja, ei voida Belgian hallituksen mukaan sovittaa yhteen Belgian valtion ja maksuvelvollisen välillä tehdyn sopimuksen sisällön kanssa, ja se aiheuttaisi syytteen nostamisoikeuden osittaisen lakkaamisen, mikä olisi käsittämätöntä Belgian rikosoikeuden kannalta, sillä oikeus syytteen nostamiseen voi lakata vain erääntyneen määrän tultua kokonaisuudessaan maksetuksi.

34 Maksusopimukseen oli Belgian hallituksen mukaan tarpeen ottaa purkava ehto, sillä se mahdollistaa sen, että viranomaiset vapautuvat sitoumuksestaan luopua syytteen nostamisesta. Sen tuomioistuimen antama ratkaisu, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu maksujen lakattua, on ainoa pätevä täytäntöönpanoperuste maksettaville maksuille ja sakoille. Jos purkavaa ehtoa pitäisi pitää mitättömänä yhteisön oikeuden ensisijaisuuden perusteella, maksusopimusten teosta tulisi mahdotonta.

35 Belgian hallitus lisää tähän, että jos vastoin sen ja komission käsitystä erissä tapahtuvaa maksamista olisi pidettävä asetuksen N:o 1552/89 6 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna vakuutena eikä pelkästään maksusopimukseen perustuvien sitoumusten väliaikaisena ja osittaisena täytäntöönpanona, jolloin B-kirjanpitoon tulouttaminen ei kyseisen säännöksen perusteella ole perusteltua, joka tapauksessa erien maksamisen lakkaaminen, joka aiheuttaa sopimuksen purkautumisen, on tilanne, joka vastaa samassa säännöksessä tarkoitettua tilannetta, jossa velasta on erimielisyyttä, ja se oikeuttaa siis tulouttamisen B-kirjanpitoon, sillä se pakottaa Belgian valtion vireillepanemaan tuomioistuinmenettelyn, jotta se voisi saada koko erääntynyttä määrää koskevan täytäntöönpanoperusteen.

36 Belgian kuningaskunta väittää lopuksi, että tässä tapauksessa on kyse vain 30.9.1998 – ajankohta, jona tullivelka todettiin lopullisesti – annetun ratkaisun ajankohtaan

mennessä tapahtuneesta tosiasiallisesta perinnästä. Koska Belgian valtio oli tulouttanut A-kirjanpitoon ja asettanut komission käyttöön kyseistä tullivelkaa vastaavan määrän tammikuussa 1998 eli ennen tämän määrän lopullista perintää, se ei ollut viivästynyt asetuksen N:o 1552/89 11 artiklassa säädettyyn määräaikaan nähden, joten viivästyskorkoja ei tarvitse maksaa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 On syytä todeta, että riidanalaisen tullivelan, jonka toteamisesta ja määrästä ei ole erimielisyyttä, selvittämisestä on tehty maksusopimus, jolla maksuvelvollinen on saanut maksuhelpotuksia siten, että se on voinut suorittaa maksut erissä (ks. tämän tuomion 12 kohta).

38 Komissio pyrkii tällä kanteella saamaan todetuksi, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut yhtäältä asetuksen N:o 1150/2000 6 ja 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole siirtänyt B-kirjanpidosta A-kirjanpitoon erissä suoritettuja maksuja sitä mukaa kuin ne maksettiin, eikä toisaalta saman asetuksen 10 ja 11 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole asettanut säädetyissä määräajoissa kyseisiä määriä eikä niistä aiheutuneita viivästyskorkoja komission käytettäviksi.

Maksuerien väitetty virheellinen kirjanpitoon kirjaaminen

39 Komissio ei tässä oikeudenkäynnissä moiti Belgian hallitusta siitä, että se on ottanut tullivelan määrän B-kirjanpitoon välittömästi kyseisen velan tultua todetuksi. Sen

kanneperuste koskee sitä, että edellä mainitussa maksusopimuksessa sovittuihin maksueriin liittyvät määrät olisi pitänyt siirtää B-kirjanpidosta A-kirjanpitoon sitä mukaa kuin tulliviranomaiset ne perivät.

40 On todettava, että asetuksen N:o 1150/2000 6 artiklan 1 kohdassa säädetään omia varoja koskevasta kirjanpidosta, että jäsenvaltioiden on hoidettava näiden varojen kirjanpito valtionvarainhallinnossa tai niiden nimeämässä laitoksessa. Saman artiklan 3 kohdan a ja b alakohdan mukaan jäsenvaltioilla on velvollisuus ottaa maksut, jotka on todettu saman asetuksen 2 artiklan mukaisesti, A-kirjanpitoon viimeistään maksun toteamiskuuta seuraavan toisen kuukauden 19 päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, tämän kuitenkaan estämättä sitä, että saman määräajan kuluessa kirjataan B-kirjanpitoon ne todetut maksut, joita ei ole vielä peritty ja joille minkäänlaista vakuutta ei ole toimitettu, sekä sellaiset todetut ja takuiden kattamat maksut, joista "syntyy erimielisyyttä ja niihin saattaa riita-asian käsittelyn vuoksi kohdistua vaihteluja".

41 Omien varojen käyttöön asettamiseksi asetuksen N:o 1150/2000 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on hyvitettävä omat varat 10 artiklassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä. Viimeksi mainitun säännöksen 1 kohdan mukaan perimiskulujen vähentämisen jälkeen omat varat tuloutetaan viimeistään sitä kuukautta, jona maksu on saman asetuksen 2 artiklan mukaisesti "todettu", seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä, kuitenkin siten, että maksut, jotka on otettu B-kirjanpitoon saman asetuksen 6 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, on tuloutettava viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on "peritty", seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

42 Kuten Belgian hallitus perustellusti toteaa, asetuksessa N:o 1150/2000 ei ole säännöksiä, jotka koskisivat omiin varoihin liittyvien maksujen siirtämistä B-kirjanpidosta A-kirjanpitoon.

43 Silloin kun edellytykset sille, että tullivelka alun perin otetaan B-kirjanpitoon, täyttyvät, minkä komissio nyt esillä olevassa asiassa myöntää siitä syystä, että tullivelalla ei ole vakuutta, omat varat on asetettava komission käyttöön noudattaen asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdassa säädettyä määräaikaa, joka alkaa kulua niiden "perinnästä" eikä maksujen toteamisesta, kuten tapahtuu silloin, kun määrät on kirjattava A-kirjanpitoon.

44 Kuten komissio toteaa, tulliviranomaisten velvoittamisella siirtämään A-kirjanpitoon maksuerien määrä, joka on maksettu B-kirjanpitoon pätevästi tuloutetun tullivelan selvittämiseksi, olisi se ristiriitainen seuraus, että A-kirjanpitoon tuloutettuihin maksuihin sovellettava käyttöönasettamismääräaika alkaisi kulua näiden määrien osalta, jolloin kaikki tuon määräajan, joka alkaa kulua tullivelan toteamisesta, päättymisen jälkeen perityt määrät tulisivat välttämättä viivästyneinä tuloutetuiksi komission tilille, vaikka nämä samat määrät olisi voitu pätevästi tulouttaa B-kirjanpitoon ennen kuin tulliviranomaiset ne perivät.

45 Komission kanneperusteen tämä osa on näin ollen hylättävä.

Omien varojen väitetty viivästynyt käyttöön asettaminen

46 Edellä lausutusta ilmenee, että siltä osin kuin tullivelan määrä on tässä tapauksessa tuloutettu pätevästi B-kirjanpitoon, omat varat on asetettava komission käyttöön viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on "peritty", seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

47 Näin ollen on syytä tutkia, onko tässä oikeudenkäynnissä tarkoitetun kaltaiseen maksusopimukseen perustuvien maksuerien perittyjä määriä pidettävä asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuin tavoin "perittyinä", jolloin nämä määrät olisi tuloutettava sitä mukaa kuin ne peritään komission tilille kyseisessä säännöksessä säädetyn määräajan kuluessa.

48 Tässä suhteessa on todettava, että tullivelan perintää koskevaa lainsäädäntöä on tulkittava ottaen huomioon sen tavoite, jonka mukaan yhteisön on saatava nopeasti ja tehokkaasti käyttöönsä yhteisön omat varat (ks. vastaavasti mm. asia C-112/01, SPKR, tuomio 14.11.2002, Kok. 2002, s. I-10655, 34 kohta ja asia C-460/01, komissio v. Alankomaat, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2613, 60, 63, 69 ja 70 kohta).

49 Lisäksi kuten julkisasiamies on selittänyt ratkaisuehdotuksensa 46 ja 47 kohdassa, B-kirjanpidon käyttöön ottamisella pyritään – kuten asetuksen N:o 1552/89 viidennestä perustelukappaleesta ilmenee (asetuksen N:o 1150/2000 11 perustelukappale) – paitsi antamaan komissiolle mahdollisuus seurata paremmin jäsenvaltioiden toimintaa omia varoja perittäessä, myös ottamaan huomioon niille aiheutuva taloudellinen riski.

50 Kuten tämän tuomion 12 kohdasta ilmenee, maksuvelvollisen jo maksamat kuukausierät pysyivät tullihallintoon "talletettuina" sen varalta, ettei asianomainen enää noudattaisi maksuvelvollisuuttaan ja että toimivaltaiset viranomaiset nostaisivat velkomuskanteen kyseistä maksuvelvollista vastaan.

51 Kun otetaan huomioon yhtäältä vaatimus siitä, että yhteisön on saatava nopeasti ja tehokkaasti käyttöönsä yhteisön omat varat, ja kun toisaalta otetaan asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden taloudellisten intressien suojelu, asetuksen N:o 1150/2000 10 artiklaa on tulkittava siten, että nyt esillä olevan kaltaiseen maksusopimukseen perustuvien tullivelan maksuerien perittyjä määriä on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitetuin tavoin perittyinä, joten ne on tuloutettava komission tilille viimeistään sitä kuukautta, jona maksut on peritty, seuraavan toisen kuukauden 19 päivää seuraavana ensimmäisenä työpäivänä.

52 Toisin kuin Belgian hallitus esittämissään lausumissa, jotka on lyhyesti esitetty tämän tuomion 33 ja 34 kohdassa, toteaa, omien varojen perintää koskevan yhteisön tullilainsäädännön tällainen tulkinta ei estä tulliviranomaisia nostamasta syytettä, jos sovitut maksut keskeytyvät, sillä mainittu tulkinta ei mitenkään vaikuta siihen, miten kyseiset maksut luonnehditaan Belgian oikeudessa ja maksusopimuksessa.

Viivästyskorkojen maksamatta jättäminen

53 Asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan mukaan asianomaisen jäsenvaltion on maksettava kaikista 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle tilille tehtävien tuloutusten

viivästyksistä korkoa koko viivästysajalta. Nämä korot on maksettava, johtuipa viivästys varojen komission tilille siirtämisessä mistä tahansa (ks. mm. em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 91 kohta).

54 Tästä seuraa, että koska edellä esitetyistä lausumista ilmenee, että maksusopimuksen perusteella perittyjen kuukausierien määrien tulouttaminen komission tilille on viivästynyt, asetuksen N:o 1150/2000 11 artiklan nojalla on maksettava viivästyskorkoja, joiden Belgian kuningaskunta ei kiistä jääneen maksamatta.

55 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen on todettava, että Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut asetuksen N:o 1150/2000, jolla on kumottu ja korvattu 31.5.2000 lukien samaa asiaa koskeva asetus N:o 1552/89, 10 ja 11 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska maksuvelvolliselta saatuja maksueriä vastaavat omat varat on maksettu viivästyneinä.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Belgian kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on pääosin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Belgian kuningaskunta ei ole noudattanut yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 94/728/EY, Euratom soveltamisesta 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000, jolla on kumottu ja korvattu 31.5.2000 lukien samaa asiaa koskeva yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1552/89, 10 ja 11 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska maksuvelvolliselta saatuja maksueriä vastaavat omat varat on maksettu viivästyneinä.**

2) **Muilta osin kanne hylätään.**

3) **Belgian kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset